

PAPER DETAILS

TITLE: MAHKEME KARARLARI KRONIGI - ANAYASA HUKUKU: FILIMCILIKDE SANSÜR VE
ANAYASA MAHKEMESININ KONUYLA ILGILI BIR KARARI

AUTHORS: Çetin ÖZEK

PAGES: 954-979

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/96370>

MAHKEME
ANA

FİLMCİLİKDE SA
KON

MAHKEM

natılmasına engel olmak imkununun 1. maddesiyle sanat eser manımızda diğer sanat kolları hitap etmekte ve etkileyici olmasının Anayasa'nın 21. maddesiyle ifade haddine aykırılığından, genel ahlâk ve mesini yargı mercilerine bırakılması ileri sürmektedir.

Dâvacı tarafından Anayasa Mahkemesi Kanununun 6. maddesi

(Hariçten gelen filimlerin gösterilmesi polisin iznine bağlıdır)

Anayasa'nın 11. maddesi ve ruhuna uygun olarak, da kamu yararı, genel kelerinin dikkat nazarını

Polis Vazife ve Saadetine sine ve çekilmesine izin verilmesi işi, sadece polis ilgili makamlarla birlik gulanacağı, Danıştay'ın 1939 günlü ve 2/11551 ve 3/6862 sayılı karar ile düzenlenmiştir.

Bu tüzük hükümleri

de izne ve kontrole bağılı t
salardan olan 1947 tarihli
aykırı neşriyat, tiyatro ve
ları önlemeye ve cezalandı
suretiyle filimlerin de bazı
nema filimlerinin bir sanat
edebiyat, resim, heykel gib
genel ahlâka aykırı fikir r
cağı aşikârdır.

Polis, iç güvenliğin ve
bıta kuvvetlerinden biri ol
faillerinin yakalanması ile
lâhiyet Kanununun ikinci
ve kamu düzenine uygun ol

958

Üye

İsmail Hakkı Ülkmen

Lü

Üye

İhsan Keçecioğlu

Sal

Üye

Ahmet Akar

Türkiye İşçi Partisi,
maddesinin, Anayasa'nın 2
karar verilmesini istemişti

MAHK

Bu sebeple ve yalnız

Üye

Rifat Göksu

İptal talebinin gere

Polis Vazife ve Sal
aykırılığını ileri süren
ken dayandığı gerekçel

1 — Polis Vazife
si vurt icinde cekilecek

rün yasaklanmasını istediği
günluğu filmcilikte sa
kabul etmemişlerdir. 1
olanlar sinemanın çok y
sürün kaldırılmasının m

b) Filmcilikte sa
mış durumdadır. Nitekim
Anayasasının 21. madd
leneceği konusunda hü
kontrolü san'at özgürlü

mesi çoğunlukla, PVSK
kabul etmiştir.

Anayasa Mahkemesi
de Anayasaya aykırı olan
iki üyenin aşağıdaki es
kırı bulduklarını görm

a) Anayasanın 21
kerelerinde, filimlerin s
ğunu açıkça belirtmişle
filimlerin yasaklanması
terilmesi gerekmektedir

Nizamname, filimlerin
edilmesine ve yurt için
muştur.

Yurt dışından ith
gümrük muamelesi ya
sine göre kurulacak ol
ye göre, İstanbul ve A
ve bunlar devamlı faa
göre bu komisyonlar,
belirteceği birer il gö
lığı adına Emnivet Ge

min çekimi sırasında
memur bulundurulma
ra, film yeniden sans
filmin gösterilmesine
dışına çıkartılabilmes
nun bir filmin oynar
sonra İçişleri Bakanı

Gerek yurt içine
bakımından ölçünün
tir. Madde aynen şu
den birine matuf ola

çelerin hiç birine iştirak
inceleyerek görüşümüzü

1 — Filimcilikde s
yer almaması, bu husus
ğer bir deyişle, Anayas
buri kılması demek değ
ça belirtilmemiş olması,
lak sınırsızlığı demek d
gürlük konusunda izled
nular da uygulanmak

sür düzeninin de Ana
mez. Ayrıca sansürün
essesenin düzenlenişi
bağlanmıştır. Bu kor
ileri üç Avrupa ülkes

a) Belçikada re
kişi hiç bir izne tâbi
natmak ve göstermek
hususunda herhangi
tadır. Bununla beraber
nekler sınırı mevcut

Bir film, Belcik

b) Fransaya gelince
önce, gerek sonra çekim
Bu izin sistemi kısa ve uz
lanmıştır.

Kısa metrajlı filimle
konuda prodüktör Ulusal
zorundadır. İzin verip ve
metrajlı filim yapıcısı, k
ğinin bir temsilcisinden

Uzun metrajlı filimle
değişiktir. Filim yapıcısı

kim öncesi izninin sen
naryoya uygunsa, kom
runluluğundadır. Komi
lâk yönünden inceleme
saklanması, bazı bölüm
rin filmi görememesi k

Görüldüğü gibi, m
sansürü mevcut bulunm
sürde ve izin verilmesi
san'at değerini koruma

1961 senesinde ka

mektedir⁸. Sadece Am
 çekecek olan prodüktör
 maktadır. Bu bir izin s
 dan ibaret kalmaktadır
 desindeki ifade özgürlü

Amme Emniyet K
 dan genel mahallerde
 da bir sansür sistemi a
 rulan nokta, filmin teli
 ğıştırmelerin yapılmış
 tarihinde verdiği bir k

Bu ilk iki komisyonun bilmektedirler. Kanunların genel âdab, genel madıkları, suç işlemeyen, intihara teşebbüs eden, esaslara aykırılık halinde ması konusunda karar

İtalyan Anayasası ve ahlâka aykırılığı hakkında 4. maddesinin bu sınıfta olarak Anayasadaki g

riyetini kısıtlaması, ya
noktaları üzerinde dur

Bu tenkitlerin hak
rindeki ayrı bir incele
uzun boylu durmayaca
noktaları belirtmek ge
trol eden sansür komi
mediği ve yine ancak
yeceğini belirttiği İtaly
adamlarından kuruldu

bu yetkinin kullanılış ne
ğildir. Bir filmin yasaklı
gösterilmemiştir ve bun
bakımdan sansür düzeni
Sansürü kabul ederek m
dece bununla yetinmiş v
sama organına ait olan
Her ne kadar Anayasa
suç ihdası yetkisinin bu
ri anlamına gelmeyeceği
dır. Yürütmenin tanzim
hallerin suç teşkil edeceğ

dır. Bu bakımdan A
 konusunda san'at hi
 dırılmıştır. Yetkinin
 landırılması anlamı
 layıcı tedbirleri uyg
 lenmesi yönünden m
 mına gelir. Diğer b
 yan hüküm, yetkiyi
 Tüzüğe bu imkânı ve
 madde çeşitli bakım

nunun 528. maddesi, san'at müstehcen sayılamayacağı, san'at filmi sayılabilip sayılabul edilen prensiplerde ve yapılmayıp noktasında Anayasa'nın 24. maddesi, sadece san'at için uygulanmaktadır ¹⁹.

7 — Nihayet Anayasa'nın 24. maddesinin de bulunduğunu ve bu maddenin 1. fıkrasında, "San'at ve Edebiyatın Mahkememesinin yine işi t

rekçeleri incelerken be-
 yasaya aykırı bulduğu
 nedenlerini de gösterm
 nin üzerinde durmadığı
 şekilde belirttiğimiz h
 lamayı yararlı bulma

1 — Önce şu hus
 züğünün Anayasaya a
 çekte, Anayasa Mahk
 yasa Mahkemesi, Tüz
 ğını incelemekle zorun

yol açar ve hem de bir
mının bir san'at olduğu
limlerin türleri bakımın
ğüne işaret etmek gere

Sinema sadece bir
ya kötü mutlaka bir fi
dan filmin, düşünceyi a
he etmemek gereklidir
Anayasanın 20. maddes
sederken, «başka yollar
lardan birinin de sinem

ğildir. Bu konuda hem
rün yasak olduğunu be
tisnayı ortaya koyma
ortaya çıkan bir gerçe

Anayasanın 20. m
cenin açıklanmasını da
sının serbest olduğunu
neden ve şekilde eng
muhtevası ise Anayasa
tirilebilecektir. Anayas
nırı getirmiş değildir.

İşbu nedenler açısı
düzenleniş tarzı ne olu
cındayız. Kanaatimizce,
konuda sansürün engell
lanabilmesi için sarih v
açıdan, PVSK'nun 6. m
deyiz ²⁶.

4 — Bir an için A
kün olduğu kabul edile
sansürün düzenleniş şe
rüşündeyiz.

dirine imkân bırakılma
 çesinde aynen şu sözl
 melerle temel hak ve
 şısında, sansür düzen
 ya bile gerçekte gere
 sinin nasıl olup da aks
 miyor. Anayasa Mahk
 lirttiğini söylemektedir
 yetkinin kullanacağı
 bikiidir ki özgürlüğü
 kanunda değil tüzükde

kararı idarenin verdiği
bir karar olarak görü

Netice itibariyle,
olabileceği kabul edils
de kullanılacağı, krite
sür yetkisi idareye b
samızın 5., 11. ve 14.